

Liikkumisen esteet lähiöiden sosiaalisissa tiloissa

Esittäjä: Elina Hasanen

Kirjoittajat: Lotta Salmi (1), Elina Hasanen (1), Mikko Simula (1), Ilkka Virmasalo (1) & Petteri Muukkonen (2)

Taustayhteisöt: 1) Jyväskylän yliopisto, 2) Helsingin yliopisto

Asiasanat: Fyysinen aktiivisuus, sosiaalinen tila, esteet, lähiö, eriarvoisuus

Tausta

Fyysisen aktiivisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen vaatii sosiologista tietoa yksilön toimintaa rajoittavista tekijöistä erityisesti heikommassa asemassa olevien väestöryhmien keskuudessa. Tutkimuksessa tarkastelimme koettuja liikkumisen esteitä ja niiden yhteyksiä sosiodemografisiin taustatekijöihin sosiaalisen tilan teoreettisessa viitekehysessä.

Menetelmät

Keräsimme aikuisten kyselyaineiston (n=302) kahdesta lähiöstä, joiden asukkaita luonnehtii matala sosioekonominen asema. Aineisto analysoitiin binäärisen logistisen regressioanalyysin, moniulotteisen korrespondenssianalyysin ja varianssianalyysin menetelmin.

Tulokset

Yleisimmät liikkumisen esteet olivat apeus, ajan puute, terveysongelmat ja liikkuvien kavereiden puute. Aineistolähtöinen esteiden luokittelu osoitti, että esteiden kasaantuminen oli yhteydessä vieraskielisyyteen, yksinhuoltajuuteen, 30–44 vuoden ikäryhmään kuulumiseen sekä kotitalouden mataliin tuloihin. Esteet jaettiin henkilökohtaisiin ja ympäristötekijöihin liittyviin esteisiin, ja henkilökohtaisten esteiden kokeminen oli yhteydessä eläkkeellä olemiseen, kotitalouden mataliin tuloihin, vähäiseen fyysiseen aktiivisuuteen ja kotimaiseen äidinkieleen.

Johtopäätökset

Tulosten pohjalta voidaan esittää, että liikkumismahdollisuuksien saavutettavuuden eriarvoisuuden vähentämiseksi tulisi liikuntapolitiikkaa suunnata entistä enemmän liikunnan esteiden poistamiseen ja huomioida erityisesti henkilökohtaiset ja sosiaaliset esteet. Tämän tutkimuksen tuottaman ymmärryksen syventämiseksi on edelleen kehitettävä sekä liikunnan erilaisia sosiaalisia tiloja tarkastelevaa relevanttia teoriaa ja empiiristä tutkimusta että tiivistä vuoropuhelua poliittisten päättäjien ja liikuntapalveluiden suunnittelijoiden kanssa.

Sovellettavuus

Tutkimuksen viitekehys ja tulokset tukevat liikkumisen esteiden poistamiseen tähtäävien toimenpiteiden suunnittelua sekä liikuntapalveluiden vaikuttavuutta tarkastelevien arviointitutkimusasetelmien kehittelyä.